

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Г. П. Скляр, Ю. В. Карпенко, Н. М. Карпенко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо виконання кваліфікаційної
роботи на здобуття ступеня бакалавра
для здобувачів вищої освіти спеціальності
242 Туризм освітня програма «Туризм»**

**Полтава
ПУЕТ
2019**

Автори: *Г. П. Скляр*, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Н. М. Карпенко, доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти: *С. Р. Пасєка*, д. е. н., професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;
С. І. Ліман, д. і. н., професор, професор кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ
09 вересня 2019 р., протокол № 2*

Скляр Г. П.

Методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня бакалавра для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм» / Г. П. Скляр, Ю. В. Карпенко, Н. М. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 45 с.

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання автори, рецензенти та завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу *Г. П. Скляр*

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук і розповсюдження цього видання без дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
ЗАБОРОНЕНО

ЗМІСТ

Загальні положення та мета кваліфікаційної роботи	4
Вибір теми та закріплення її за студентом.....	5
Зобов'язання наукового керівника та відповідальність студента.....	6
Вимоги до структури та змісту кваліфікаційної роботи.....	7
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	10
Організація виконання кваліфікаційної роботи.....	13
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	14
Додатки.....	16

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА МЕТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота – це самостійна кваліфікаційна робота, що поєднує теоретичну та практичну підготовку в межах складових освітньо-професійної програми підготовки студентів за спеціальністю Туризм. Ця робота є формою контролю набутих студентом у процесі навчання умінь, знань, навичок, необхідних для подальшої роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи є етапом навчання, що підтверджує вміння застосовувати студентами фундаментальні та прикладні знання, узагальнювати результати проходження практики на підприємствах сфери туризму й рекреації.

Методичні рекомендації розроблено на підставі:

Про освіту [Електронний ресурс]: [Закон України. Визнано конституційним, згідно з Рішенням Конституційного суду № 10-р/2019 від 16.07.2017 р. (із змінами)] // Відомості Верховної Ради/ВВР. – 2017. – № 38–39, ст. 380. – Режим доступу: <http://Zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.12.19). – Назва з екрана.

Про освіту [Електронний ресурс]: [Закон України (із змінами)] // Відомості Верховної Ради/ВВР. – 2014. – № 37–38, ст. 2004. – Режим доступу: <http://Zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.12.19). – Назва з екрана.

Статуту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (Полтава, 2019);

Концепції діяльності Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (Полтава, 2010);

ДПСЯ СТП – 9-4.2.3-10-54-11 «Управління документацією системи якості Полтавського університету економіки і торгівлі»;

ДПСЯ М – 9-7.5.1-19-54-15 «Положення про дипломну роботу (проект)».

Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення: ДСТУ 3008-95. – [Чинний від 2017–07–01]. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 26 с. – (Національний стандарт України).

Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015. – [Чинний від 2016–07–01]. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. – (Національний стандарт України).

Ці методичні рекомендації визначають обов'язки наукового керівника та студента, вимоги до змісту, оформлення й захисту кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності 242 Туризм на здобуття ступеня бакалавра.

Положення методичних рекомендацій мають ураховуватися студентами, науковими керівниками та рецензентами робіт, які здійснюють перевірку відповідності, оцінюють ступінь виконання студентом поставлених завдань, надають допомогу студенту у процесі проведення дослідження, а також головами та членами екзаменаційних комісій (ЕК) під час атестації робіт і висновку про доцільність присвоєння студенту ступеня бакалавра.

Метою виконання кваліфікаційної роботи є:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок зі спеціальних дисциплін і формування вмінь їх застосування для розв'язання конкретних виробничих завдань;
- оволодіння методикою наукових досліджень;
- набуття досвіду формування власних висновків і пропозицій.

Кваліфікаційна робота має показати вміння студента:

- використовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання та практичні навички для вирішення певної проблеми в туристичній діяльності;
- аналізувати наукові, фахові та інформаційні джерела;
- узагальнювати матеріали та застосовувати сучасну методику наукових досліджень під час вирішення визначеної проблеми;
- обґрунтовано використовувати національний і світовий досвід, статистичний та графічний матеріал з обраної теми;
- розв'язувати професійні завдання та практичні проблеми у сфері туризму й рекреації.

ВИБІР ТЕМИ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ЇЇ ЗА СТУДЕНТОМ

Студенту надається право вибору теми кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, підготовленою кафедрою туристичного та готельного бізнесу, яка щорічно переглядається і доповнюється. Тематика пропонує кафедрою тем відповідає вимогам Стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальністю 242 Туризм та передбачає відображення студентом у процесі виконання кваліфікаційної роботи основних компетенцій майбутнього фахівця, його здатність працювати в обраній галузі.

Студент також має можливість визначити самостійно тему, узгодивши її з науковим керівником, зважаючи на особливості й умови бази практики. Під час самостійного визначення теми дослідження варто керуватися такими критеріями:

- актуальність, новизна, теоретична та практична значимість для підприємств;
- рівень теоретичного опрацювання, можливості впровадження в господарську діяльність;
- очікувана ефективність результатів;
- ступінь відповідності цієї роботи профілю кафедри, основним напрямкам її наукових досліджень;
- доступність інформаційної бази.

Вибір теми кваліфікаційної дипломної роботи оформлюється заявою на ім'я завідувача кафедри, де зазначається назва обраної теми.

Кожному студенту наказом ректора призначається науковий керівник, зазвичай, із числа докторів наук, професорів, кандидатів наук та доцентів кафедри.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

Науковий керівник кваліфікаційної роботи зобов'язаний:

- надавати допомогу в підготовці календарного графіка виконання та плану кваліфікаційної роботи;
- рекомендувати необхідну навчально-методичну літературу, довідкові матеріали та інші джерела;
- надавати консультації з написання окремих розділів роботи;
- здійснювати проміжний та рубіжний контроль підготовки кваліфікаційної роботи згідно із затвердженим графіком.

Студент несе відповідальність за:

- достовірність та використання статистичного й іншого матеріалу;
- обґрунтованість висновків та пропозицій;
- дотримання чинних вимог щодо підготовки кваліфікаційних робіт;
- дотримання термінів виконання та захисту кваліфікаційних робіт, зазначених у календарному графіку.

У передбачені терміни студент має звітувати перед керівником і завідувачем кафедри про хід виконання роботи. Під час перевірки кваліфікаційної роботи студента науковий керівник повинен виявити помилки та неточності; зазначити, у чому вони полягають, і визначити раціональні шляхи їх виправлення; уточнити або виправити нечіткі формулювання; звернути увагу на орфографічні та стилістичні помилки.

У разі невиконання плану та використання недостовірних даних науковий керівник має письмово доповісти про це завідувачу кафедри та подати відповідні пропозиції.

Завершена кваліфікаційна робота, підписана студентом, подається науковому керівнику для перевірки та підготовки відгуку.

У разі відповідності роботи чинним вимогам науковий керівник підписує її та разом із відгуком подає завідувачу кафедри для допуску до захисту. У відгуку науковий керівник має оцінити якість виконання кожного розділу роботи, охарактеризувати наукову зрілість випускника, його працездатність, творчий потенціал.

Науковий керівник оцінює кваліфікаційну роботу записом у відгуку «Робота рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії» або, у разі негативної оцінки – «Робота не рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії».

Завідувач кафедри на підставі відгуку наукового керівника та зовнішньої рецензії вирішує питання щодо допуску її до захисту, що підтверджується відповідним записом на титульному аркуші кваліфікаційної роботи. За необхідності питання щодо допуску роботи до захисту розглядається на засіданні кафедри за обов'язкової присутності керівника. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня бакалавра обов'язково проходять попередній захист на засіданні кафедри.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Орієнтовні тематичні напрями та плани кваліфікаційних робіт наведені в додатку А.

Кваліфікаційні роботи за даними тематичними спрямуваннями повинні виконуватися самостійно на основі актуальних та достовірних фактичних і статистичних даних, що дадуть можливість студенту оцінити рекреаційно-туристичний потенціал конкретної території, виявити основні чинники розвитку туристичної галузі, проаналізувати діяльність суб'єктів туристичної діяльності різних територіальних рівнів управління, зробити ґрунтовний аналіз, виявити регіональні пріоритети та розробити конкретні рекомендації щодо вдосконалення розвитку туризму в конкретному регіоні.

До кваліфікаційної роботи висуваються такі загальні вимоги: чіткість і логічна послідовність викладання матеріалу з урахуванням

відповідних методичних рекомендацій; стислість і точність формулювань; конкретність змісту результатів роботи; обґрунтування висновків.

Структура кваліфікаційної роботи – чітко регламентована. Послідовність розміщення та *підшивання* її основних складових:

- 1) титульний аркуш (додаток Б);
- 2) завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи (додаток В);
- 3) відгук наукового керівника (додаток Г);
- 4) анотації;
- 5) зміст;
- 6) вступ;
- 7) розділ 1;
- 8) розділ 2;
- 9) висновки та пропозиції;
- 10) список використаних інформаційних джерел;
- 11) додатки.

Документи, які *не підшиваються* у кваліфікаційній роботі та розміщуються в конверті:

- рецензія на кваліфікаційну роботу (додаток Д);
- бланк оцінювання кваліфікаційної роботи, виконаної студентом(-кою) (додаток Е);
- публікації студента за темою роботи.

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи є першою сторінкою, яку вміщують до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Анотація має відображати інформацію, подану в роботі, у такій послідовності: відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел за переліком посилань; мету роботи, визначення об'єкта дослідження; методи дослідження та інформаційне забезпечення; результати дослідження; рекомендації щодо використання результатів дослідження; значущість роботи та висновки; перелік 8–10 ключових слів (словосполучень), що є найістотнішими для розкриття суті роботи, які набираються прописними літерами в називному відмінку в рядок, через коми.

Анотація виконується двома мовами: державною (обов'язково) та іноземною (англійською, німецькою, французькою, російською тощо за бажанням студента).

Зміст має містити найменування всіх розділів, підрозділів та інших структурних елементів із зазначенням сторінок, на яких розміщують їх початок.

Вступ розкриває сутність і стан вивчення основного питання кваліфікаційної роботи, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності вивчення питання. Основними елементами вступу є:

1) оцінка сучасного стану проблеми на основі аналізу інформаційних джерел із зазначенням практично вирішених завдань, наявних проблем у цій галузі;

2) світові тенденції розв'язання поставлених завдань;

3) актуальність теми;

4) мета дослідження (обґрунтоване уявлення про загальні результати наукового пошуку, пов'язані з об'єктом і предметом дослідження, а також із його кінцевим результатом і шляхами його досягнення);

5) основні завдання роботи;

6) об'єкт дослідження (частина об'єктивної реальності, яка на цьому етапі стає предметом практичної й теоретичної діяльності дослідника);

7) предмет дослідження (елемент об'єкта дослідження, який поєднує сукупність властивостей і відношення об'єкта, опосередкованих дослідником (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах);

8) галузь застосування результатів дослідження.

У вступі доцільно зазначити інформацію про участь студента(-ки) в науково-дослідній роботі, у роботі студентського наукового товариства, у студентських наукових конференціях, наявність власних публікацій. Основна частина кваліфікаційної роботи складається із двох розділів, кожен із яких містить 3–4 підрозділи.

Перший розділ кваліфікаційної роботи – теоретико-методичний. У ньому розглядаються теоретичні аспекти досліджуваного питання, робиться літературний огляд об'єкта дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу, обумовлені станом справ у туристичній галузі тощо. Цей розділ роботи має містити елементи дискусії, полеміку автора та його чітко визначену позицію із цієї проблеми, що характеризує рівень науково-теоретичної підготовки випускника.

Другий розділ кваліфікаційної роботи – дослідницько-аналітичний, де використовують зібраний під час виробничих практик матеріал. Студент аналізує та розкриває зміст тих питань, що становлять проблему дослідження.

Для оцінки стану та тенденцій розвитку туристичної галузі України доцільно використовувати дані статичних щорічників і збірників: «Статистичний щорічник України», «Україна в цифрах». – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm (дата звернення: 10.10.19). – Назва з екрана, «Туристична діяльність в Україні», «Колективні засоби розміщування в Україні». – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/tur.htm (дата звернення: 10.10.19). – Назва з екрана, за відповідні роки. Також доцільно використовувати матеріали сайтів Головних управлінь статистики відповідних областей (розділ «Статистична інформація» підрозділ «Туризм»).

Цей розділ роботи обов'язково повинен бути ілюстрований таблицями, форми яких надані в додатку Ж, зокрема:

1-й тематичний напрям – таблиці 1, 2, 6, 7, 13, 16–20;

2-й тематичний напрям – таблиці 1–19, 21;

3-й тематичний напрям – таблиці 1, 2, 6, 13, 16–20.

Робота може бути доповнена й іншими таблицями, графіками та діаграмами, які відображають зміст обраної теми.

Приклад розрахунку абсолютних та відносних відхилень наведений у додатку И.

Висновки та пропозиції мають відображати актуальність обраної теми дослідження, напрями проведеного аналізу, основні проблеми, наявні недоліки та резерви, пропозиції автора.

Список використаних інформаційних джерел подається відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи (додаток К).

Додатки містять: картографічний матеріал, інформаційні таблиці, статистичну звітність, а також матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна вмістити до основної частини.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота має бути виконана за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word for Windows.

Максимальний обсяг роботи має дорівнювати 60–70 сторінкам.

Текст оформлюється на аркушах формату А4 (розміром 210×297 мм) через 1,5 інтервали, розмір шрифту – 14. Аркуш роботи повинен мати поля: верхнє, нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм.

Розділи та підрозділи роботи повинні мати заголовки. Заголовки розділів та інших структурних елементів слід розташовувати посередині рядка і набирати ВЕЛИКИМИ літерами; підрозділів – з великої літери без крапки в кінці. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом має бути 2 рядки. Не можна розміщувати заголовок у кінці аркуша, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту. Переноси слів у заголовку не допускаються.

Розділи та підрозділи нумерують арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою (наприклад, 1.1, 1.2 і т. д.).

Структурні елементи «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ» ТА «ДОДАТКИ» не нумерують, а їх найменування є заголовками структурних елементів.

Вимоги щодо нумерації складових роботи. Сторінки роботи, а також розділи, підрозділи, пункти, підпункти, рисунки (малюнки), таблиці, формули слід нумерувати арабськими цифрами без знака «№», додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Титульний аркуш вміщують до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки не проставляють.

Абзацні відступи в тексті мають дорівнювати 1,25 см.

Текст роботи ілюструють рисунками, схемами, діаграмами, фотографіями, таблицями. Ілюстрації розміщують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання в тексті. На всі запозичені ілюстрації також мають бути посилання на інформаційні джерела. Ілюстрації нумеруються арабськими цифрами в межах розділу та називаються «Рис.», що разом із назвою ілюстрації розміщується під нею (наприклад «Рис. 1.2.1. – Схема ...») (перший рисунок другого підрозділу першого розділу).

Цифровий матеріал оформлюють у таблицях. Текст у таблицях оформлюють так: через 1,0 інтервал, розмір шрифту – 12. Таблицю

слід розмішувати безпосередньо після тексту, де вона згадується вперше, або на наступній сторінці. Таблиці не слід розривати, але в разі виникнення необхідності перенесення таблиці на іншу сторінку, пишуть «Продовження таблиці __». Нумерують таблиці в такій же послідовності, як і ілюстрації. Слово «Таблиця» та її номер розміщують праворуч над назвою таблиці. Нумерація таблиць і рисунків є наскрізною в межах розділу.

Формули та рівняння наводять безпосередньо після тексту, де вони згадуються, посередині рядка. Формули нумерують арабськими цифрами аналогічно нумерації таблиць та ілюстрацій. Номер формули проставляють у круглих дужках із вирівнюванням по правому полю аркуша. Пояснення символів і числових коефіцієнтів формул слід наводити безпосередньо під формулою, у тій же послідовності, у якій вони наведені у формулі. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом «де» без двокрапки. Пояснення кожного символу необхідно починати з нового рядка. У разі посилань у тексті на формулу необхідно зазначити її номер у дужках.

Будь-які посилання на джерела як у вигляді прямої мови (цитати), так і у вільному поданні мають позначатися в кінці відповідного речення квадратними дужками, де подається номер джерела за списком використаних інформаційних джерел, а через кому – сторінка; якщо сторінок декілька, їх відокремлюють дефісом (наприклад, [14, с. 186] або [9, с. 17–26]). Допускається також позначення в дужках лише номера джерела за списком використаних джерел, без зазначення сторінок.

Кожний додаток починають із нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, набраний угорі малими літерами з першої великої симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком з великої літери набирають слово «Додаток __» і велику літеру, що позначає додаток (наприклад «Додаток А»). Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Один додаток позначається як додаток А. Якщо літер алфавіту не вистачає для нумерації додатків, пропонується використовувати загальноприйнятту систему: за додатком Я слідує додатки АА, АБ, АВ і т. д. Додатки розміщують у порядку появи посилань на них у тексті.

Джерела у списку використаних інформаційних джерел розміщують в алфавітному порядку. Під час формування списку інформа-

ційних джерел варто посилалися на сучасні видання – дата видання не має перевищувати 10 років (крім чинних законів, кодексів стандартів тощо). На більш ранні видання можна посилалися тільки в разі виняткової потреби.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Теми та наукові керівники кваліфікаційних робіт затверджуються наказом ректора. Відповідно до теми роботи науковий керівник видає студенту завдання та календарний графік її виконання. Завдання затверджується завідувачем кафедри туристичного та готельного бізнесу.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

- рекомендує студенту необхідний список інформаційних джерел за темою;
- допомагає в організації виконання аналітичних досліджень за темою;
- проводить систематичні консультації;
- перевіряє дотримання графіка виконання кваліфікаційної роботи.

Завершена кваліфікаційна робота, підписана студентом, подається на перевірку науковому керівнику. Після схвалення роботи науковий керівник підписує її і разом із письмовим відгуком подає завідувачу кафедри. У відгуку надається характеристика виконаної роботи й рекомендація щодо її захисту.

Питання щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту вирішується на засіданні кафедри й оформлюється відповідним протоколом. Запис про допуск роботи до захисту зазначається на титулі.

Студент має ретельно підготуватися до захисту: ознайомитися зі змістом відгуку та рецензії; підготувати доповідь та презентацію виступу на засіданні ЕК, які будуть відображати сутність кваліфікаційної роботи, розкривати найважливіші досягнення автора та наукову новизну отриманих результатів та узгодити їх із науковим керівником.

У доповіді послідовно має бути відображена така інформація:

- прізвище, ім'я, по батькові автора та наукового керівника, тема роботи;
- актуальність теми;
- мета та завдання кваліфікаційної роботи;

- об'єкт та предмет дослідження;
- наукова новизна отриманих результатів;
- результати теоретичних та аналітичних досліджень;
- практичні рекомендації та висновки автора.

Під час складання тез виступу особливу увагу слід приділити саме тому, що було самостійно зроблено автором, науковій новизні. Складаючи доповідь, доцільно використовувати такі фрази: «У роботі проведений аналіз...», «У результаті проведених досліджень...», «Автором було запропоновано...», «У роботі розроблено...» тощо.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК), яке проводиться в університеті.

Голова ЕК знайомить членів комісії зі змістом рецензії фахівця, відгуком керівника, поданих на кваліфікаційну роботу.

Для доповіді студенту надається до 10 хв.

Після закінчення доповіді й відповідей на запитання зі своїми зауваженнями та відзивами щодо кваліфікаційної роботи мають право виступити всі члени ЕК, а також усі присутні на відкритому засіданні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються ЕК на закритому засіданні. Після цього результати захисту оголошуються студентам на відкритому засіданні. Під час оцінювання роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки випускників. Відповідний запис про оцінку робиться в завданні на роботу та в заліковій книжці, протоколі засідання ЕК.

Результати захисту кваліфікаційної роботи оцінюються за 4-бальною системою:

1) оцінка «відмінно» – робота виконана на актуальну тему, у ній наведено аналіз проблеми, яка досліджується; отримані результати науково обґрунтовані. Студент під час захисту повинен продемонструвати вміння застосовувати глибокі теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань, відстоювати запропоновані теоретичні та практичні положення;

2) оцінка «добре» – робота та її захист відповідає ознакам оцінки «відмінно». Виявлено широкий професійний світогляд, уміння логічно мислити. Проте у відповідях допускаються неточності, які не змінюють суть питання;

3) оцінка «задовільно» – робота та її захист відповідає, здебільшого, тим вимогам, які пред'являються до знань основного фактичного матеріалу. Однак у відповідях недостатньо точно формулюються причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування. Візуальне супроводження роботи недостатнє;

4) оцінка «незадовільно» – робота та її захист не відповідають вимогам, що пред'являються, студент не знає більшої частини фактичного матеріалу, що становить теоретичну базу професії, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, завчив матеріал без його усвідомлення.

У разі, коли захист кваліфікаційної роботи визнано незадовільним, Екзаменаційна комісія встановлює, чи дозволяється студенту подати на повторний захист роботу за раніше затвердженою темою (оцінка «FX»), чи опрацювати нову тему, визначену та затверджену кафедрою (оцінка «F»).

Оцінювання виконання та захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (СКТС) (додаток Л). За 100-бальною шкалою 60 балів відводиться для оцінки змісту, 10 балів – за оформлення та 30 балів – за захист кваліфікаційної роботи.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення плану кваліфікаційної роботи (1-й тематичний напрям)

Затверджую

Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено

Науковий керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

« ____ » _____ 201__ р.

« ____ » _____ 201__ р.

План

кваліфікаційної роботи студента на здобуття ступеня бакалавра спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм»

(ПІБ)

на тему **«Розвиток туризму в ... (регіон, область):
стан та перспективи»**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В _____ (указати регіон)

- 1.1 Соціально-економічні чинники розвитку туризму в регіоні
- 1.2 Природно-ресурсна база розвитку туризму в регіоні
- 1.3 Історико-культурні ресурси регіону як чинник розвитку туристичної діяльності

2. РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В _____ (указати регіон)

- 2.1 Організація туристичної діяльності в регіоні
- 2.2. Особливості розвитку туристичної інфраструктури в регіоні
- 2.3. Основні напрями вдосконалення розвитку туризму в регіоні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Студент(-ка) _____
(підпис, дата)

**Зразок оформлення плану кваліфікаційної роботи
(2-й тематичний напрям)**

Затверджую

Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено

Науковий керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

План

кваліфікаційної роботи студента на здобуття ступеня бакалавра
спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм»

(ПІБ)

**на тему: «Інфраструктурне забезпечення розвитку
туризму в ... регіоні, області»**

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ**

1.1 Сутнісні характеристики туристичної інфраструктури та оціночні показники її розвитку

1.2 Історія розвитку туристичної інфраструктури в Україні та регіоні

1.3 Нормативно-правова база розвитку туристичної інфраструктури в Україні

**РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В РЕГІОНІ**

2.1 Оцінка розвитку готельного та ресторанного господарства в регіоні

2.2 Сучасний стан розвитку санаторно-курортних закладів в області

2.3 Оцінка розвитку туризму в регіоні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Студент(-ка) _____
(підпис, дата)

**Зразок оформлення плану кваліфікаційної роботи
(3-й тематичний напрям)**

Затверджую

Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено

Науковий керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

План

кваліфікаційної роботи студента на здобуття ступеня бакалавра спеціальності 242 «Туризм» освітня програма «Туризм»

(ПІБ)

на тему **«Рекреаційно-туристичний потенціал ... регіону, обл.: структура, сучасний стан та перспективи використання»**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

1.1 Сутність поняття та компонентний склад рекреаційно-туристичного потенціалу регіону

1.2 Сучасні методичні підходи до оцінювання рекреаційно-туристичного потенціалу території

1.3 Передумови та чинники формування рекреаційно-туристичного потенціалу в регіоні

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

2.1 Природні ресурси регіону як чинник його туристичної привабливості

2.2 Історико-культурна компонента рекреаційно-туристичного потенціалу регіону

2.3 Інфраструктурна компонента рекреаційно-туристичного потенціалу регіону

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Студент(-ка) _____
(підпис, дата)

Додаток Б

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-4.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Факультет харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Форма навчання _____
(денна, заочна, заочно-дистанційна)

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Допускається до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис, ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему « _____ »

зі спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм»

Виконавець роботи _____
(ПІБ)

(підпис, дата)

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис, дата)

Полтава – 20__

Додаток В

Зразок завдання та календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-4.03

Затверджую

Завідувач кафедри _____
(ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ТА КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему « _____ »

Студентом(-кою) спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм»

ПІБ _____

Затверджена наказом ректора № ____ від _____ 20__ р.

Зміст роботи	Термін виконання	Фактичне виконання
1. Підбір і вивчення інформаційних джерел		
2. Складання і затвердження розгорнутого плану роботи		
3. Збір, вивчення та обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
4. Написання вступу та теоретико-методичного розділу		
5. Написання дослідницько-аналітичного розділу		
6. Формулювання висновків та пропозицій		
7. Оформлення тексту роботи		
8. Подання роботи науковому керівнику		
9. Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій		
10. Подання роботи на кафедру		

Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

Студент(-ка) _____

Науковий керівник _____

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота оцінена на _____
(балів, оцінка за національною шкалою, оцінка за ЄКТС)

Протокол засідання ЕК № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____
(підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Додаток Г

Структура відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу

Відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу

студента(-ки) _____ курсу
спеціальності 242 Туризм

(ПІБ)

Тема роботи « _____
_____ ».

Орієнтовна схема відгуку

1. Оцінка якості виконання кожного розділу кваліфікаційної роботи.
2. Характеристика наукової зрілості випускника, його працездатності, творчого потенціалу.

Науковий керівник _____
(ПІБ, посада, науковий ступінь)

Дата _____
(підпис)

Додаток Д

Структура рецензії на кваліфікаційну роботу

Рецензія

на кваліфікаційну роботу студента(-ки) __ курсу на здобуття ступеня бакалавра спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм»

(ПІБ)

Тема роботи «_____».

Орієнтовна схема рецензії

1. Актуальність теми.

2. Стисла характеристика кожного розділу кваліфікаційної роботи: послідовність та логічність, повнота та достовірність, наукова новизна та якість проведених досліджень, використання передового досвіду, методів дослідження, прийняття самостійних рішень, практична значимість пропозицій, обґрунтування, цілеспрямованість та практичне використання, недоліки та дискусійні питання.

3. Якість оформлення роботи, таблиць, рисунків, переліку джерел, відповідність вимогам чинних стандартів.

4. Загальна оцінка кваліфікаційної роботи (рекомендується чи не рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії).

Рецензент _____
(посада, назва підприємства, організації, установи) (підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 20__ р.

м.п.

Додаток Е

Бланк оцінювання кваліфікаційної роботи

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Оцінювання
кваліфікаційної роботи, виконаного(-ної) студентом(-кою)

_____ (ПІБ)

зі спеціальності _____
(шифр, назва)

ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) _____
(бакалавр)

на тему « _____ »

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	Зміст (до 60 балів)	
2	Оформлення та організація виконання (до 10 балів)	
3	Захист (до 30 балів)	
	Усього балів	
	Оцінка за національною шкалою	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	

Підпис членів екзаменаційної комісії: _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

Протокол засідання ЕК № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Додаток Ж

Рекомендовані таблиці до 2-го розділу кваліфікаційної роботи

**Таблиця 1 – Показники кількості суб'єктів туристичної діяльності
(юридичні особи) за регіонами України за
2016–2018 рр. [...]**

(од.)

Регіон	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Україна							
Вінницька							
Волинська							
Дніпропетровська							
Донецька							
Житомирська							
Закарпатська							
Запорізька							
Івано- Франківська							
Київська							
Кіровоградська							
Луганська							
Львівська							
Миколаївська							
Одеська							
Полтавська							
Рівненська							
Сумська							
Тернопільська							
Харківська							
Херсонська							
Хмельницька							
Черкаська							
Чернівецька							
Чернігівська							
м. Київ							

Таблиця 2 – Показники кількості суб’єктів туристичної діяльності (фізичні особи-підприємці) за регіонами України за 2016–2018 рр. [...]

(од.)

Регіон	Роки			Відхилення			
				абсолютне (\pm)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Україна							
Вінницька							
Волинська							
Дніпропетровська							
Донецька							
Житомирська							
Закарпатська							
Запорізька							
Івано-Франківська							
Київська							
Кіровоградська							
Луганська							
Львівська							
Миколаївська							
Одеська							
Полтавська							
Рівненська							
Сумська							
Тернопільська							
Харківська							
Херсонська							
Хмельницька							
Черкаська							
Чернівецька							
Чернігівська							
м. Київ							

Таблиця 3 – Показники кількості туристів – громадян України, обслугованих туроператорами та турагентами в ... (регіоні, обл.) у 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Показники	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Юридичні особи							
Кількість обслугованих туристів (без екскурсантів) – усього							
у тому числі подорожувальників							
у межах України							
за кордоном							
Фізичні особи-підприємці							
Кількість обслугованих туристів (без екскурсантів) – усього							
у тому числі подорожувальників							
у межах України							
за кордоном							

Таблиця 4 – Показники кількості туристів – іноземців, обслугованих туроператорами та турагентами в (регіоні, обл.) у 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Показники	Роки			Відхилення			
	2016	2017	2018	абсолютне (±)		відносне, %	
				2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Юридичні особи							
Кількість обслугованих туристів (без екскурсантів) – усього							
у тому числі подорожуючих у межах України							
за кордоном							
Фізичні особи-підприємці							
Кількість обслугованих туристів (без екскурсантів) – усього							
у тому числі подорожувальників у межах України							
за кордоном							

Таблиця 5 – Показники структури готелів та аналогічних засобів розміщування за видами в ... (регіоні, обл.), 2016–2018 рр. [...]

Заклади	Роки					
	2016		2017		2018	
	одиниць	питома вага, %	одиниць	питома вага, %	одиниць	питома вага, %
Усього готелів та аналогічні засоби розміщування, з них						
готелі						
мотелі						
хостели						
кемпінги						
агротелі						
гуртожитки для приїжджих						
туристичні бази, гірські притулки тощо						

Таблиця 6 – Показники кількості місць у готелях та аналогічних засобах розміщування за регіонами України (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) за 2016–2018 рр. [...]

(од.)

Адміністративні одиниці	Роки			Відхилення			
				абсолютне (\pm)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Україна							
Вінницька							
Волинська							
Дніпропетровська							
Донецька							
Житомирська							
Закарпатська							
Запорізька							
Івано-Франківська							
Київська							
Кіровоградська							
Луганська							
Львівська							
Миколаївська							
Одеська							
Полтавська							
Рівненська							
Сумська							
Тернопільська							
Харківська							
Херсонська							
Хмельницька							
Черкаська							
Чернівецька							
Чернігівська							
м. Київ							

Таблиця 7 – Показники кількості осіб, що перебували в готелях та аналогічних засобах розміщування за регіонами України (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) за 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Адміністративні одиниці	Роки			Відхилення абсолютне (±)	
	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Україна					
Вінницька					
Волинська					
Дніпропетровська					
Донецька					
Житомирська					
Закарпатська					
Запорізька					
Івано-Франківська					
Київська					
Кіровоградська					
Луганська					
Львівська					
Миколаївська					
Одеська					
Полтавська					
Рівненська					
Сумська					
Тернопільська					
Харківська					
Херсонська					
Хмельницька					
Черкаська					
Чернівецька					
Чернігівська					
м. Київ					

Таблиця 8 – Показники кількості осіб, що перебували в готелях та аналогічних засобах розміщування за видами закладів в ... (регіоні, обл.), 2016–2018 рр. [...]

Заклади	Роки					
	2016		2017		2018	
	осіб	питома вага, %	осіб	питома вага, %	осіб	питома вага, %
Готелі та аналогічні засоби розміщування, усього з них						
готелі						
мотелі						
хостели						
кемпінги						
агроготелі						
гуртожитки для приїжджих						
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування						

Таблиця 9 – Показники середньооблікової кількості штатних працівників готелів та аналогічних засобів розміщування за видами в ... (регіоні, обл.), 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Заклади	Роки			Відхилення абсолютне (±)	
	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Готелі та аналогічні засоби розміщування, усього, з них					
готелі					
мотелі					
хостели					
кемпінги					
агроготелі					
гуртожитки для приїжджих					
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування					

Таблиця 10 – Показники доходів від наданих послуг (без ПДВ, акцизів та аналогічних платежів) готелів та аналогічних засобів розміщування за видами в ... (регіоні, обл.), 2016–2018 рр. [...]

(тис. грн)

Заклади	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Усього, з них							
готелі							
мотелі							
хостели							
кемпінги							
агροготелі							
гуртожитки для приїжджих							
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування							

Таблиця 11 – Показники кількості закладів лікувально-оздоровчої сфери в ...(регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

(од.)

Заклади	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Санаторії							
Дитячі санаторії							
Пансіонати з лікуванням							
Дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії, дитячі центри							
Санаторії-профілакторії							
Бальнеологічні лікарні, грязелікарні, бальнеогрязелікарні							
Будинки відпочинку							
Пансіонати відпочинку							
Бази відпочинку, інші заклади відпочинку							
Оздоровчі заклади 1–2-денного перебування							
Разом							

Таблиця 12 – Показники кількості та місця розташування закладів лікувально-оздоровчої сфери (юридичні особи/фізичні особи-підприємці) в ... (регіоні, обл.) за 2017–2018 рр. [...]

(од.)

Заклади лікувально-оздоровчої сфери	Курорт		Територія національного парку		Інше	
	2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.
Санаторії						
Дитячі санаторії						
Пансіонати з лікуванням						
Дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії, дитячі центри						
Санаторії-профілакторії						
Бальнеологічні лікарні, грязелікарні, бальнеогрязелікарні						
Будинки відпочинку						
Пансіонати відпочинку						
Бази відпочинку, інші заклади відпочинку						
Оздоровчі заклади 1–2-денного перебування						
Разом	.../...	.../...	.../...	.../...	.../...	.../...
Відхилення 2017 р. до 2016 р.:						
- абсолютне, од.	.../...		.../...		.../...	
- відносне, %	.../...		.../...		.../...	

Таблиця 13 – Показники кількості місць (ліжок) у спеціалізованих засобах розміщування за регіонами України за 2016–2018 рр. [...]

(од.)

Регіон	Роки			Відхилення абсолютне (±)	
	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Україна					
Вінницька					
Волинська					
Дніпропетровська					
Донецька					
Житомирська					
Закарпатська					
Запорізька					
Івано-Франківська					
Київська					
Кіровоградська					
Луганська					
Львівська					
Миколаївська					
Одеська					
Полтавська					
Рівненська					
Сумська					
Тернопільська					
Харківська					
Херсонська					
Хмельницька					
Черкаська					
Чернівецька					
Чернігівська					
м. Київ					

Таблиця 14 – Показники кількості осіб, що перебували в закладах лікувально-оздоровчої сфери в ... (регіоні, обл.) у 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Заклади	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Санаторії							
Дитячі санаторії							
Пансіонати з лікуванням							
Дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії							
Санаторії-профілакторії							
Бальнеологічні лікарні, грязелікарні, бальнеогрязелікарні							
Будинки відпочинку							
Пансіонати відпочинку							
Бази відпочинку, інші заклади відпочинку							
Оздоровчі заклади 1–2-денного перебування							
Разом							

Таблиця 15 – Показники доходів від наданих послуг (без ПДВ, акцизів та аналогічних платежів) закладів лікувально-оздоровчої сфери в ... (регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

(тис. грн)

Заклади	Роки			Відхилення			
				абсолютне (±)		відносне, %	
	2016	2017	2018	2018/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2016	2018/ 2017
Санаторії							
Дитячі санаторії							
Пансіонати з лікуванням							
Дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії, дитячі центри							
Санаторії-профілакторії							
Бальнеологічні лікарні, грязелікарні, бальнеогрязелікарні							
Будинки відпочинку							
Пансіонати відпочинку							
Бази відпочинку, інші заклади відпочинку							
Оздоровчі заклади 1–2-денного перебування							
Разом							

Таблиця 16 – Показники кількості туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму в ... (регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

(осіб)

Роки	Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами – усього	Із загальної кількості туристів		
		іноземні туристи	туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	внутрішні туристи
2016				
2017				
2018				
Відхилення 2018/2016 р.:				
- абсолютне, (±)				
- відносне, %				
Відхилення 2018/2017 р.:				
- абсолютне, (±)				
- відносне, %				

Таблиця 17 – Показники функціонування колективних засобів розміщення у ... (регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

Роки	Кількість колективних засобів розміщення, од.			Кількість місць, од.			Кількість осіб, що перебували в колективних засобах розміщення, осіб		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі у		усього	у тому числі у	
		готелів та аналогічних засобів розміщення	спеціалізованих засобів розміщення		готелях та аналогічних засобах розміщення	спеціалізованих засобах розміщення		готелях та аналогічних засобах розміщення	спеціалізованих засобах розміщення
2016									
2017									
2018									
Відхилення 2018/2016 р.:									
- абсолютне, (±)									
- відносне, %									
Відхилення 2018/2017 р.:									
- абсолютне, (±)									
- відносне, %									

Таблиця 18 – Показники функціонування санаторно-курортних та оздоровчих закладів в ... (регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

(од.)

Роки	Санаторії та пансіонати з лікуванням		Санаторії-профілакторії		Будинки та пансіонати відпочинку		Бази та інші заклади відпочинку	
	усього	у них ліжок, тис.	усього	у них ліжок, тис.	усього	у них ліжок, тис.	усього	у них ліжок, тис.
2016								
2017								
2018								
Відхилення 2018/2016 р.:								
- абсолютне, (±)								
- відносне, %								
Відхилення 2018/2017 р.:								
- абсолютне, (±)								
- відносне, %								

Таблиця 19 – Показники функціонування дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку в ... (регіоні, обл.) за 2016–2018 рр. [...]

Роки	Кількість закладів, одиниць, од.		У них місць, одиниць, од.		Кількість дітей, які перебували у закладах, осіб	
	усього	у т. ч.	усього	у т. ч.	усього	у т. ч.
		заклади оздоровлення		у закладах оздоровлення		у закладах оздоровлення
2016						
2017						
2018						
Відхилення 2018/2016 р.:						
- абсолютне, (±)						
- відносне, %						
Відхилення 2018/2017 р.:						
- абсолютне, (±)						
- відносне, %						

Таблиця 20 – Матриця SWOT-аналізу розвитку туристичного бізнесу в ... обл. [складено автором]

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози

Таблиця 21 – Матриця SWOT-аналізу розвитку готельної індустрії/санаторно-курортних та оздоровчих закладів у ... обл. [складено автором]

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози

Додаток И

Приклад розрахунку відхилень

Роки		Відхилення			
		абсолютне (\pm)		відносне, %	
2017 (початкове значення – a_1)	2018 (кінцеве значення – a_2)		2018/ 2017		2018/ 2017
1 721	1 756		35		2,0
1 905	1 820		-105		-4,5

Абсолютне відхилення: $a_2 - a_1$.

Відносне відхилення: $\frac{a_2 - a_1}{a_1} 100\%$.

Додаток К

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книга
Один чи більше авторів без редактора	Карпенко Ю. В. Ціноутворення в туристичному бізнесі : навч.-метод. посіб. / Карпенко Ю. В. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 183 с.
	Карпенко Ю. В. Економіка підприємства : практикум : навч. посіб. / Карпенко Ю. В., Бенях В. В. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 400 с.
	Скляр Г. П. Туризмологія : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни студентами спеціальності 242 «Туризм» / Скляр Г. П., Дробиш Л. В., Паньків М. М. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 172 с.
Один чи більше авторів із редактором	Організація готельного господарства : навч. посіб. / Головка О. М., Кампов Н. С, Махлинець С. С., Симочко Г. В. ; за ред. О. М. Головка. – Київ : Кондор, 2011. – 410 с.
Без автора (збірники, матеріали конференцій, книги за редакцією, укладачі, упорядники)	Сучасні тенденції та інноваційні напрями розвитку туристичних дестинацій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / гол. ред. К. Д. Гурова, ред. колегія Олійник Н. Ю., Яковчук О. В. та ін. – Харків : Цифра-Принт, 2019. – 252 с.
	Колективні засоби розміщування в Україні у 2017 році. Статистичний бюлетень / відп. за вип. О. О. Кармазіна. – Київ : Державна служба статистики України, 2018. – 142 с.
	Проблеми розвитку туристичного бізнесу : монографія / [Г. П. Скляр та ін.] ; за заг. ред. Г. П. Скляра, В. Г. Шкарупи. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 233 с.
	Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства : монографія / [авт. кол.] ; за заг. ред. Г. П. Скляра. Полтава : ПУЕТ, 2015. – 372 с.
Багатотомне видання	Сковорода Г. Повне зібрання творів : у 2 т. / Сковорода Г. – Київ : Наукова думка, 1973. – Т. 1. – 532 с.
	Частина видання
Розділ книги	Карпенко Ю. В. Інституційні форми реалізації економіко-правових відносин власності в туризмі / Карпенко Ю. В. // Проблеми реалізації та шляхи удосконалення інституту права власності та інших речових прав : монографія / за заг. ред. В. К. Антошкіної. – Київ : Талком, 2018. – С. 52–69.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Стаття в журналі, газеті	<p>Карпенко Ю. В. Інвестиційне забезпечення сфери туризму в умовах модернізації економіки: теоретико-методичні аспекти / Карпенко Ю. В. // Економічні горизонти. – 2018. – № 4 (7). – С. 109–117.</p> <p>Скляр Г. П. Державно-приватне партнерство в сфері гастрономічного туризму як інструмент модернізаційного розвитку економіки регіонів / Скляр Г. П., Карпенко Ю. В. // Економічний вісник Донбасу. – 2015. – № 1 (39). – С. 98–104.</p>
Тези доповідей у матеріалах конференцій	<p>Карпенко Ю. В. Етнографічний туризм – актуальна форма модернізаційного розвитку сфери туризму / Карпенко Ю. В., Карпенко Н. М. // Туризм і гостинність: вчора, сьогодні, завтра : матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. (Черкаси, 12–13 жовтня 2016 р.). – Черкаси : Видавець О. М. Третьяков. – С. 200–203.</p>
Електронні ресурси	<p>Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 17.08.2019).</p> <p>Скляр Г. П. Формування постнекласичного економічного туристичного знання: концептуалізація підходів [Електронний ресурс] / Скляр Г. П., Карпенко Ю. В. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2019. – № 3 (20). – С. 12–18. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua//20-2019-ukr (дата звернення: 27.08.2019).</p>
Дисертації та автореферати	<p>Мельник Н. В. Стратегічне планування маркетингової діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі України : дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03; ЛНУ імені Івана Франка. – Львів, 2015. – 238 с.</p> <p>Данильчук В. Ф. Методологічні основи формування і розвитку туристичної діяльності на промисловій території : автореф. дис. ... д-ра екон. наук 08.00.03 / Данильчук В. Ф. – Донецьк, 2009. – 36 с.</p>
Закони та інші нормативні документи	<p>Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Закони та інші нормативні документи	<p>Про туризм : Закон України від 15.09.95 р. № 325/95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – С. 241.</p> <p>Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14 (дата звернення: 01.09.2019).</p>
Архівні документи	Науковий архів Інституту історії України НАН України. Ф. 2. Оп. 3. Спр. 170. № 1. Арк. 5.
Стандарти, патенти, препринти, каталоги	<p>Державний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів : ДСТУ 4269:2003. – [Чинний від 2004-01-09]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2004. – 13 с.</p> <p>Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. – Київ : Академперіодика, 2009. – 444 с.</p>

Додаток Л

Шкала оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Достатньо задовільно
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням за новою темою і захистом

Навчально-методичне видання

СКЛЯР Георгій Павлович
КАРПЕНКО Юрій Вікторович
КАРПЕНКО Ніна Миколаївна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо виконання кваліфікаційної
роботи на здобуття ступеня бакалавра
для здобувачів вищої освіти спеціальності
242 Туризм освітня програма «Туризм»**

Головний редактор *М. П. Гречук*
Редагування *О. Г. Бриль*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,8.
Тираж 5 пр. Зам. № 084/1679.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.